

Czwartek, 11 lutego 2021 r.

P9_TA(2021)0054

Sytuacja w Mjanmie/Birmie

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 11 lutego 2021 r. w sprawie sytuacji w Mjanmie/Birmie (2021/2540(RSP))

(2021/C 465/13)

Parlament Europejski,

- uwzględniając swoje poprzednie rezolucje w sprawie Mjanmy/Birmy i w sprawie sytuacji Rohingjów, w szczególności rezolucje z 22 listopada 2012 r. ⁽¹⁾, 20 kwietnia 2012 r. ⁽²⁾, 20 maja 2010 r. ⁽³⁾, 25 listopada 2010 r. ⁽⁴⁾, 7 lipca 2016 r. ⁽⁵⁾, 15 grudnia 2016 r. ⁽⁶⁾, 14 września 2017 r. ⁽⁷⁾, 14 czerwca 2018 r. ⁽⁸⁾, 13 września 2018 r. ⁽⁹⁾ oraz 19 września 2019 r. ⁽¹⁰⁾,
- uwzględniając konkluzje Rady z 26 lutego 2018 r. oraz z 10 grudnia 2018 r. w sprawie Mjanmy/Birmy,
- uwzględniając decyzję Rady z 23 kwietnia 2020 r. w sprawie przedłużenia obowiązywania środków ograniczających wobec Mjanmy/Birmy o kolejnych dwanaście miesięcy,
- uwzględniając 6. dialog dotyczący praw człowieka między Unią Europejską a Mjanmą/Birmą, który odbył się 14 października 2020 r. w postaci wideokonferencji,
- uwzględniając oświadczenie wiceprzewodniczącego Komisji / wysokiego przedstawiciela Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa z 1 lutego 2021 r. w sprawie Mjanmy/Birmy,
- uwzględniając oświadczenie w sprawie Mjanmy/Birmy złożone 2 lutego 2021 r. w imieniu Unii Europejskiej przez wiceprzewodniczącego Komisji / wysokiego przedstawiciela,
- uwzględniając sprawozdanie sekretarza generalnego Rady Bezpieczeństwa ONZ w sprawie przemocy seksualnej związanej z konfliktami, opublikowane 23 marca 2018 r. (S/2018/250),
- uwzględniając sprawozdania Rady Praw Człowieka ONZ w sprawie Mjanmy/Birmy oraz sytuacji w zakresie praw człowieka muzułmańskiej mniejszości Rohingja i innych mniejszości,
- uwzględniając sprawozdanie UNIFFM z 22 sierpnia 2019 r. w sprawie przemocy seksualnej i przemocy ze względu na płeć w Mjanmie/Birmie oraz skutki konfliktów etnicznych w aspekcie płci (A/HRC/42/CRP.4),
- uwzględniając sprawozdania specjalnego sprawozdawcy ds. sytuacji w zakresie praw człowieka w Mjanmie/Birmie, Biura Wysokiego Komisarza NZ ds. Praw Człowieka oraz sprawozdania w ramach mechanizmu nadzorczego MOP,
- uwzględniając postanowienie Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości z 23 stycznia 2020 r. w sprawie wniosku o wskazanie środków tymczasowych złożonego przez Republikę Gambii w sprawie dotyczącej stosowania Konwencji w sprawie zapobiegania i karania zbrodni ludobójstwa (Gambia przeciwko Mjanmie/Birmie),
- uwzględniając konwencje genewskie z 1949 r. i protokoły dodatkowe do nich,
- uwzględniając Powszechną deklarację praw człowieka z 1948 r.,
- uwzględniając Konwencję ONZ dotyczącą statusu uchodźców z 1951 r. oraz protokół do tej konwencji z 1967 r.,

⁽¹⁾ Dz.U. C 419 z 16.12.2015, s. 189.

⁽²⁾ Dz.U. C 258 E z 7.9.2013, s. 79.

⁽³⁾ Dz.U. C 161 E z 31.5.2011, s. 154.

⁽⁴⁾ Dz.U. C 99 E z 3.4.2012, s. 120.

⁽⁵⁾ Dz.U. C 101 z 16.3.2018, s. 134.

⁽⁶⁾ Dz.U. C 238 z 6.7.2018, s. 112.

⁽⁷⁾ Dz.U. C 337 z 20.9.2018, s. 109.

⁽⁸⁾ Dz.U. C 28 z 27.1.2020, s. 80.

⁽⁹⁾ Dz.U. C 433 z 23.12.2019, s. 124.

⁽¹⁰⁾ Teksty przyjęte P9_TA(2019)0018.

Czwartek, 11 lutego 2021 r.

- uwzględniając Konwencję ONZ w sprawie zapobiegania i karania zbrodni ludobójstwa z 1948 r.,
  - uwzględniając art. 25 Międzynarodowego paktu praw obywatelskich i politycznych (ICCPR) z 1966 r.,
  - uwzględniając wspólne oświadczenie misji dyplomatycznych w Mjanmie/Birmie z 29 stycznia 2021 r. w sprawie wspierania przemian demokratycznych w Mjanmie/Birmie oraz wysiłków na rzecz propagowania pokoju, praw człowieka i rozwoju w tym kraju,
  - uwzględniając oświadczenie wiceprzewodniczącego Komisji / wysokiego przedstawiciela Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa z 1 lutego 2021 r. w sprawie Mjanmy/Birmy,
  - uwzględniając oświadczenie ministrów spraw zagranicznych państw grupy G7 z 3 lutego 2021 r. potępiające zamach stanu w Mjanmie/Birmie,
  - uwzględniając komunikat prasowy Rady Bezpieczeństwa ONZ z 5 lutego 2021 r. w sprawie Mjanmy/Birmy,
  - uwzględniając oświadczenie prasowe sekretarza generalnego ONZ António Guterresa z 4 lutego 2021 r.,
  - uwzględniając oświadczenie przewodniczącego Stowarzyszenia Narodów Azji Południowo-Wschodniej (ASEAN) z 1 lutego 2021 r. w sprawie wydarzeń w Mjanmie/Birmie,
  - uwzględniając ICCPR,
  - uwzględniając oświadczenia specjalnego sprawozdawcy ONZ ds. Mjanmy/Birmy Toma Andrewsa,
  - uwzględniając art. 132 ust. 2 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że 1 lutego 2021 r. siły zbrojne Mjanmy/Birmy, nazywane Tatmadawem, z wyraźnym pogwałceniem konstytucji Mjanmy/Birmy aresztowały prezydenta Win Myinta i radczynię stanu Aung San Suu Kyi, a także czołowych członków rządu, w wyniku wojskowego zamachu stanu przejęły kontrolę nad władzą ustawodawczą, sądową i wykonawczą rządu oraz wprowadziły na okres jednego roku stan wyjątkowy;
- B. mając na uwadze, że w reakcji na zamach stanu w różnych miastach w Mjanmie/Birmie wybuchły protesty; mając na uwadze, że 7 lutego 2021 r. około 100 tys. osób uczestniczyło w Rangunie w pokojowej demonstracji przeciwko zamachowi stanu; mając na uwadze, że od 1 lutego 2021 r. bezprawnie aresztowano lub umieszczono w areszcie domowym około 164 polityków, urzędników rządowych, przedstawicieli społeczeństwa obywatelskiego, mnichów i pisarzy; mając na uwadze, że w odpowiedzi na trwające protesty 8 lutego wojsko ogłosiło stan wojenny w największych miastach kraju, wprowadzając nocną godzinę policyjną i zakazując wszelkich zgromadzeń liczących więcej niż pięć osób;
- C. mając na uwadze, że 8 listopada 2020 r. w Mjanmie/Birmie odbyły się wybory parlamentarne, które wygrała Narodowa Liga na rzecz Demokracji (NLD), zdobywając 396 z 476 miejsc (około 83 % wszystkich mandatów); mając na uwadze, że były to drugie prawdziwe wybory po prawie 50 latach dyktatury wojskowej; mając na uwadze, że popierana przez Tatmadaw Partia Solidarności i Rozwoju Unii (USDP) zdobyła jedynie 33 mandaty; mając na uwadze, że partia NLD uzyskała jeszcze więcej głosów w stosunku do wyborów z 2015 r., które były pierwszymi demokratycznymi wyborami w Mjanmie/Birmie od 1990 r. i w których NLD zdobyła 360, a USDP 41 miejsc; mając na uwadze, że wojsko odmówiło już uznania wyborów z 1990 r., w których NLD zdobyła 392 z 492 mandatów;
- D. mając na uwadze, że frekwencja wyborcza we wszystkich demokratycznych wyborach stale wynosi około 70 %, co świadczy o tym, że obywatele Mjanmy/Birmy popierają demokrację;
- E. mając na uwadze, że nowy parlament miał zebrać się po raz pierwszy w dniu zamachu stanu; mając na uwadze, że wojskowy zamach stanu oznacza zignorowanie demokratycznie wyrażonej woli ludności Mjanmy/Birmy i ukazuje, że Tatmadaw zamierza ponownie przejąć całą władzę nad Mjanmą/Birmą, tak jak to miało miejsce podczas rządów wojskowych, które oficjalnie dobiegły końca w 2012 r., ale w rzeczywistości nigdy się nie zakończyły; mając na uwadze, że Tatmadaw oświadczył, iż nowe wybory odbędą się po upływie wprowadzonego obecnie na rok stanu wyjątkowego, co oznacza brak reprezentacji parlamentarnej w tym okresie;
- F. mając na uwadze, że pomimo zamachu stanu 4 lutego 2021 r. 70 wybranych posłów złożyło przysięgę parlamentarną, zobowiązując się do dalszego wykonywania funkcji parlamentarnych i pełnienia mandatu przedstawicieli społeczeństwa;

Czwartek, 11 lutego 2021 r.

- G. mając na uwadze, że Tatmadaw, wyraźnie świadomy niewielkiego poparcia wśród ludności, odmówił akceptacji wyników wyborów i wskazał na powszechne oszustwa wyborcze, nie przedstawiając na to żadnych dowodów; mając na uwadze, że komisja wyborcza Mjanmy/Birmy i obserwatorzy wyborów nie potwierdzili zarzutów Tatmadawu; mając na uwadze, że Tatmadaw i jego pełnomocnik polityczny, USDP, wysunęły w ostatnich tygodniach zarzuty dotyczące nieprawidłowości wyborczych i wezwały Komisję Wyborczą Mjanmy/Birmy do podjęcia działań; mając na uwadze, że armia organizuje demonstracje poparcia dla wojska; mając na uwadze, że około 1,5 mln wyborców z mniejszości etnicznych na obszarów dotkniętych konfliktem, z których większość to Rohingjowie, nie zostało dopuszczonych do udziału w wyborach; mając na uwadze, że na mocy ustawy o obywatelstwie Mjanmy/Birmy Rohingjowie uznani zostali za „cudzoziemców” lub „zagranicznych rezydentów” i pozbawieni obywatelstwa;
- H. mając na uwadze, że ten zamach stanu stanowi wyraźne pogwałcenie konstytucji Mjanmy/Birmy z 2008 r.; mając na uwadze, że konstytucja Mjanmy/Birmy stanowi, że jedynie prezydent może skutecznie zakończyć rządy cywilne; mając na uwadze, że wojskowy zamach stanu 1 lutego 2021 r. był zatem niekonstytucyjny, ponieważ prezydent Win Myint został bezprawnie aresztowany;
- I. mając na uwadze, że Tatmadaw obsadził generała Myinta Swe na stanowisku tymczasowego prezydenta; mając na uwadze, że najważniejszym decydemem pozostanie prawdopodobnie głównodowodzący wojskiem generał Min Aung Hlaing, który ze względu na udział w prześladowaniu mniejszości muzułmańskiej figuruje w międzynarodowych wykazach osób objętych sankcjami;
- J. mając na uwadze, że od czasu zamachu stanu Tatmadaw poważnie zawęził przestrzeń działania społeczeństwa obywatelskiego i nałożył surowe restrykcje na media, obejmujące całkowite blokady internetu i platform mediów społecznościowych; mając na uwadze, że obserwatorzy międzynarodowi oskarżają Tatmadaw o wykorzystywanie fałszywych wiadomości do manipulowania opinią publiczną na temat zamachu stanu; mając na uwadze, że wprowadzono ogólnokrajowe ograniczenia mediów społecznościowych, a telewizja nadaje wyłącznie wojskowy kanał Myawaddy;
- K. mając na uwadze, że wojsko regularnie odsuwa na bok rywali politycznych i krytyków, stawiając im niezrozumiałe zarzuty; mając na uwadze, że Aung San Suu Kyi została aresztowana, a następnie oskarżona o nielegalny import co najmniej 10 walkie-talkie; mając na uwadze, że usunięty prezydent Win Myint został 1 lutego 2021 r. zatrzymany za naruszenie przepisów nadzwyczajnych związanych z koronawirusem i jest oskarżony o to, że podczas kampanii wyborczej w zeszłym roku pozdrawiał samochód pełen jego zwolenników; mając na uwadze, że w przypadku uznania ich winnymi, Aung San Suu Kyi i Win Myintowi grozi kara do trzech lat pozbawienia wolności; mając na uwadze, że figurowanie w rejestrze karnym mogłoby uniemożliwić im powrót na urząd publiczny;
- L. mając na uwadze, że około 100 grup przystąpiło do Ruchu Nieposłuszeństwa Obywatelskiego, który wezwał do strajków m.in. w służbie medycznej;
- M. mając na uwadze, że walka demokratyczna i represje wojskowe w Mjanmie/Birmie mają długą historię; mając na uwadze, że od czasu uzyskania niepodległości od Wielkiej Brytanii w 1948 r., w szczególności w długim okresie od 1962 do 2015 r., wojsko mocno trzymało władzę, osłabiając wszelkie postępy demokracji, m.in. organizacje społeczeństwa obywatelskiego, ograniczając prawa człowieka i osadzając w więzieniach działaczy opozycji, w tym laureatkę Pokojowej Nagrody Nobla z 1991 r. Aung San Suu Kyi, która przebywała w areszcie domowym przez znaczną część okresu od 1989 do 2010 r.;
- N. mając na uwadze, że obecna konstytucja weszła w życie w 2008 r.; mając na uwadze, że przed wyborami organizacje praw człowieka wyraziły zaniepokojenie, ponieważ gwarantuje ona Tatmadawowi 25 % miejsc w parlamencie i w związku z tym faktycznie daje wojsku możliwość zawetowania wszelkich dalszych zmian konstytucyjnych, wymagających 75 % głosów; mając na uwadze, że konstytucja gwarantuje ponadto Tatmadawowi zachowanie pełnej kontroli nad siłami bezpieczeństwa, policją oraz ministerstwami spraw wewnętrznych, obrony i spraw granicznych;
- O. mając na uwadze, że w następstwie serii protestów i walk wewnętrznych na początku lat 10. XXI w. kraj stopniowo zaczął się demokratycznie otwierać, co doprowadziło do zwiększenia swobód obywatelskich, w tym powolnego postępu demokracji, widocznego podczas wyborów powszechnych w 2015 r., a także serii wyborów uzupełniających, które ze znaczną przewagą wygrała partia opozycyjna NLD;
- P. mając na uwadze, że choć od 2015 r. Mjanma/Birma posiadała rząd półdemokratyczny i cywilny, ze względu na delikatną ogólną sytuację w kraju utrzymywał się stan niestabilności i napięcia, gdyż siły prodemokratyczne i Tatmadaw, pomimo podzielanych w dużej mierze poglądów na temat niektórych projektów rozwoju gospodarczego i reform gospodarczych, miały zasadniczo odmienne wizje przyszłej drogi kraju;

Czwartek, 11 lutego 2021 r.

- Q. mając na uwadze, że demokratyczne otwarcie Mjanmy/Birmy, trwające od 2010 r., było w dużej mierze umotywowane potrzebą rozwoju gospodarczego kraju, który z powodu rządów wojskowych i druzgocącej sytuacji w zakresie praw człowieka doświadczał surowych sankcji międzynarodowych; mając na uwadze, że w następstwie ostrożnych reform demokratycznych niektóre sankcje międzynarodowe były powoli wycofywane, co umożliwiło rozwój gospodarczy i przyniosło korzyści dużej części ludności Mjanmy/Birmy; mając na uwadze, że zamach stanu przywraca w kraju sytuację sprzed procesu demokratyzacji i nie pozwala już na spełnienie warunków przyznania preferencji w ramach „wszystko oprócz broni” (EBA) i wycofania sankcji;
- R. mając na uwadze, że naruszenia praw człowieka, w szczególności wobec mniejszości muzułmańskiej w Mjanmie/Birmie, zwłaszcza Rohingjów nieuznawanych przez rząd Mjanmy/Birmy za grupę etniczną tego kraju, utrzymywały się po demokratycznym otwarciu i osiągnęły tragiczną kulminację, gdy w 2017 r. doszło do aktów okrucieństwa określonych przez ONZ jako czystki etniczne, które doprowadziły do masowego exodusu uchodźców do sąsiedniego Bangladeszu; mając na uwadze, że pomimo licznych apeli społeczności międzynarodowej mniejszość Rohingjów w Mjanmie/Birmie wciąż jest prześladowana;
- S. mając na uwadze, że rząd Mjanmy/Birmy w dużej mierze ignorował międzynarodowe apele o zaprzestanie czystek etnicznych Rohingjów i poprawę ich sytuacji; mając na uwadze, że w związku z tym we wrześniu 2019 r. Parlament ostatecznie zawiesił członkostwo Aung San Suu Kyi, ówczesnej radczyni stanu i minister spraw zagranicznych Mjanmy/Birmy, w społeczności Nagrody im. Sacharowa z powodu niepodjęcia działań przeciwko tym dobrze udokumentowanym naruszeniom praw człowieka; mając na uwadze, że od tamtej pory nałożono międzynarodowe sankcje za łamanie praw człowieka między innymi na armię i sprawującego rządy głównodowodzącego generała Mina Aunga Hlainga;
- T. mając na uwadze, że w Mjanmie/Birmie mieszka wiele grup etnicznych, w tym ludność Rohingja, Karen, Arakan, Szan i Czin; mając na uwadze, że konflikty wewnętrzne doprowadziły w ostatnich dziesięcioleciach do tragicznej śmierci tysięcy osób; mając na uwadze, że niedawne starcia w stanie Karen spowodowały tylko od grudnia 2020 r. przesiedlenie 4 tys. osób; mając na uwadze, że w ostatnich latach wojsko dopuściło się rzekomo poważnych naruszeń praw człowieka i aktów okrucieństwa, w tym gwałtów i zbrodni wojennych, co skłoniło Międzynarodowy Trybunał Karny (MTK) do wszczęcia dochodzenia w sprawie sytuacji mniejszości Rohingja; mając na uwadze, że w ramach misji IIFMM wezwano do przeprowadzenia dochodzenia przeciwko generałowi Minowi Aungowi Hlaingowi i ścigania go pod zarzutem ludobójstwa na północy stanu Arakan, a także zbrodni przeciwko ludzkości i zbrodni wojennych w stanach Arakan, Kaczin i Szan;
- U. mając na uwadze, że 23 stycznia 2020 r. Międzynarodowy Trybunał Sprawiedliwości (MTS) zapowiedział zastosowanie środków tymczasowych w sprawie wniesionej przez Gambię przeciwko Mjanmie/Birmie w związku z Konwencją w sprawie zapobiegania i karania zbrodni ludobójstwa oraz w sprawie Rohingjów; mając na uwadze, że rząd Mjanmy/Birmy, którego obroną przed MTS kierowała Aung San Suu Kyi, stwierdził, iż zarzut ludobójstwa stwarza mylący i niepełny obraz sytuacji; mając na uwadze, że rząd Mjanmy/Birmy podjął ograniczoną liczbę działań w postaci szeregu dyrektyw prezydenckich w celu przeciwdziałania naruszeniom praw człowieka; mając na uwadze, że rząd musi jeszcze zmienić lub uchylić kluczowe przepisy, które ułatwiają dyskryminację Rohingjów, w tym ustawę o obywatelstwie z 1982 r.;
- V. mając na uwadze, że UE konsekwentnie domaga się pociągania do odpowiedzialności sprawców tego rodzaju zbrodni oraz poparła rezolucje przyjęte na posiedzeniu Rady Praw Człowieka ONZ 27 września 2018 r. i na posiedzeniu Trzeciego Komitetu Zgromadzenia Ogólnego ONZ 16 listopada 2018 r.; mając na uwadze, że najwyżsi rangą wojskowi, którzy nadzorowali ataki na Rohingjów, pozostają na stanowiskach i uczestniczyli w zamachu stanu; mając na uwadze, że Parlament wielokrotnie potępiał łamanie praw człowieka oraz systematyczne i powszechne ataki na ludność Rohingja;
- W. mając na uwadze, że od 2013 r. Unia Europejska wspiera politycznie i finansowo proces przemian demokratycznych w Mjanmie/Birmie i podejmuje ogromne wysiłki na rzecz promowania pokoju, praw człowieka i rozwoju w tym kraju; mając na uwadze, że w październiku 2015 r. UE jako międzynarodowy świadek podpisała ogólnokrajowe porozumienie o zawieszeniu broni, co odzwierciedla jej kluczową rolę we wspieraniu procesu pokojowego; mając na uwadze, że w latach 2014–2020 UE przeznaczyła 688 mln EUR na wsparcie rozwoju Mjanmy/Birmy; mając na uwadze, że Mjanma/Birma korzysta z preferencji handlowych w systemie EBA, który umożliwia bezcłowy i bezkontyngentowy dostęp do jednolitego rynku UE; mając na uwadze, że pogłębione kontakty w ramach EBA zainicjowano już w 2018 r., koncentrując się na przestrzeganiu konwencji dotyczących praw człowieka i praw pracowniczych;
- X. mając na uwadze, że 23 kwietnia 2020 r. Rada przedłużyła o rok obowiązywanie środków ograniczających wobec Mjanmy/Birmy (do 30 kwietnia 2021 r.), w tym zamrożenie aktywów i zakaz podróży 14 wysokich rangą wojskowych, funkcjonariuszy straży granicznej i policji, którzy odpowiadają za naruszenia praw człowieka

Czwartek, 11 lutego 2021 r.

- Rohingjów, mniejszości etnicznych zamieszkujących wsie i ludności cywilnej w stanach Arakan, Kaczin i Szan; mając na uwadze, że na generała Mina Aunga Hlainga ani na zastępcę głównodowodzącego generała Soe Wina nie nałożono żadnych środków ograniczających;
- Y. mając na uwadze, że według szacunków około 600 tys. Rohingjów przebywa w stanie Arakan, gdzie stosuje się wobec nich dyskryminacyjne strategie polityczne i praktyki, ich prawa podstawowe są systematycznie łamane, mają miejsce bezpodstawne aresztowania i przetrzymywanie w przeludnionych obozach oraz obowiązuje zakaz swobodnego przemieszczania się, a dostęp do edukacji i opieki zdrowotnej jest poważnie ograniczony;
- Z. mając na uwadze, że tydzień przed zamachem stanu Międzynarodowy Fundusz Walutowy (MFW) przekazał Mjanmie/Birmie 350 mln USD w ramach nadzwyczajnego finansowania w związku z koronawirusem;
- AA. mając na uwadze, że Tatmadaw i jego generałom zarzuca się powszechnie korupcję oraz że są głęboko zaangażowani w gospodarkę Mjanmy/Birmy, gdyż są właścicielami silnych konglomeratów, kontrolują krajowy handel cennym jademitem i drewnem, zarządzają taką infrastrukturą jak porty i tamy, prowadzą banki, ubezpieczenia, szpitale, siłownie i placówki medialne; mając na uwadze, że wojskowy zamach stanu zagraża kontynuacji inwestycji międzynarodowych, turystyce i finansom;
- AB. mając na uwadze, że zamach stanu spotkał się z potępieniem, krytyką i zaniepokojeniem ze strony wielu podmiotów międzynarodowych, takich jak Stany Zjednoczone, Zjednoczone Królestwo, Japonia, Indie, Australia i Kanada; mając na uwadze, że przewodniczący ASEAN wydał oświadczenie zachęcające do „dialogu, pojednania i powrotu do normalności”; mając na uwadze, że 5 lutego 2021 r. prezydent Indonezji Joko Widodo i premier Malezji Muhyiddin Yassin wezwali do zwołania posiedzenia ASEAN w tej sprawie;
- AC. mając na uwadze, że sekretarz generalny ONZ Antonio Guterres określił zamach stanu jako „całkowicie nie do przyjęcia”; mając na uwadze, że Rada Bezpieczeństwa ONZ wydała oświadczenie prasowe, w którym wyraziła „głębokie zaniepokojenie” przewrotem wojskowym w Mjanmie/Birmie oraz wezwała do natychmiastowego uwolnienia wybranej przywódczyni kraju Aung San Suu Kyi i prezydenta Wina Myinta; mając na uwadze, że Chiny i Rosja uniemożliwiły Radzie Bezpieczeństwa ONZ przyjęcie bardziej stanowczego tekstu; mając na uwadze, że 7 lutego 2021 r. specjalny sprawozdawca ONZ ds. Mjanmy/Birmy Tom Andrews opublikował oświadczenie wzywające m.in. Radę Praw Człowieka ONZ do natychmiastowego zwołania sesji specjalnej;
- AD. mając na uwadze, że 14 listopada 2019 r. III Izba Przygotowawcza Międzynarodowego Trybunału Karnego postanowiła wydać zgodę na przeprowadzenie dochodzenia w sprawie zbrodni wydalenia Rohingjów z Mjanmy/Birmy do Bangladeszu; mając na uwadze, że zgodnie z ostatnim sprawozdaniem UNIFFM z 16 września 2019 r. działania rządu Mjanmy/Birmy nadal stanowią element powszechnych i systematycznych ataków na Rohingjów pozostających w stanie Arakan, które to ataki urastają do rangi prześladowania i innych zbrodni przeciwko ludzkości;
1. wyraża współczucie i poparcie dla ludności Mjanmy/Birmy w jej pokojowej i zasadnej walce o demokrację, wolność i prawa człowieka;
  2. zdecydowanie potępia pucz wojskowy dokonany 1 lutego 2021 r. przez Tatmadaw pod przywództwem generała Min Aunga Hlaing, uznając go za zamach stanu, wzywa Tatmadaw do pełnego poszanowania wyników demokratycznych wyborów z listopada 2020 r. i aby nie narazić na szwank wszystkich postępów demokratycznych osiągniętych w ostatnich latach, do natychmiastowego przywrócenia rządu cywilnego, zakończenia stanu wyjątkowego i umożliwienia wszystkim wybranym parlamentarzystom sprawowania mandatu w celu przywrócenia porządku konstytucyjnego i norm demokratycznych; zobowiązuje UE i jej państwa członkowskie oraz społeczność międzynarodową, aby nie uznawały przywództwa wojskowego Mjanmy/Birmy, w tym generała Mina Aunga Hlainga, generała Soe Wina i pełniącego obowiązki przywódcy Myinta Swe, oraz by podjęły odpowiednie działania;
  3. wzywa do natychmiastowego i bezwarunkowego uwolnienia prezydenta Wina Myinta, radczyni stanu Aung San Suu Kyi oraz wszystkich innych osób, które zostały bezprawnie aresztowane pod pretekstem sfalszowania wyborów lub ich wyników lub pod innymi bezpodstawnymi zarzutami, które nie mają żadnej wartości merytorycznej; przypomina Tatmadawowi, że tego rodzaju oskarżenia jeszcze bardziej osłabiają jego wiarygodność na szczeblu krajowym i międzynarodowym; podkreśla, że armia Mjanmy/Birmy musi wyjaśnić, na jakiej podstawie prawnej dokonano aresztowań, a także zagwarantować zatrzymanym pełne poszanowanie praw, w tym ochronę przed złym traktowaniem, oraz kontakt z wybranymi przez nich prawnikami i z rodzinami;

Czwartek, 11 lutego 2021 r.

4. potępia represje stosowane przez Tatmadaw po zamachu stanu wobec niezależnych działaczy, mediów i organizacji społeczeństwa obywatelskiego; wzywa do natychmiastowego uwolnienia wszystkich działaczy społeczeństwa obywatelskiego, mnichów i dziennikarzy, których aresztowano wyłącznie za wyrażenie sprzeciwu, oraz podkreśla, że nie można ograniczać ich prawa do pokojowych protestów przeciwko bezprawnemu zamachowi stanu ani poddawać ludności cywilnej jakimkolwiek represjom;
5. z zadowoleniem przyjmuje zorganizowanie 8 listopada 2020 r. drugich demokratycznych wyborów powszechnych w Mjanmie/Birmie i wzywa wszystkie zainteresowane strony do ścisłego poszanowania woli narodu Mjanmy/Birmy; wzywa wszystkie strony do powrotu na drogę demokratycznych przemian w Mjanmie/Birmie; nalega na natychmiastowe zwołanie posiedzenia obu izb Zgromadzenia Związku Mjanmy, aby umożliwić ich w pełni przejrzystą i demokratyczną inaugurację oraz mianowanie najwyższych przywódców kraju, w tym prezydenta, wiceprezydentów i nowego rządu cywilnego; przypomina ofertę złożoną przez wiceprzewodniczącego Komisji / wysokiego przedstawiciela, który stwierdził, że Unia Europejska jest gotowa wspierać dialog ze wszystkimi kluczowymi zainteresowanymi stronami pragnącymi rozwiązać sytuację w dobrej wierze i przywrócić porządek konstytucyjny w Mjanmie/Birmie;
6. wzywa Tatmadaw do poszanowania wyników wyborów powszechnych z 8 listopada 2020 r., natychmiastowego zakończenia stanu wyjątkowego i przekazania władzy wyłonionym w wyborach organom cywilnym; przypomina, że wszelkie zarzuty dotyczące nieprawidłowości wyborczych muszą być poparte dowodami i badane z wykorzystaniem odpowiednich kanałów demokratycznych, przy pełnym poszanowaniu decyzji legalnie powołanych władz; jest zdania, że obecna komisja wyborcza Mjanmy/Birmy, powołana przez Tatmadaw 3 lutego 2021 r., nie ma umocowania prawnego i nie jest w stanie poświadczyć ani przeszłych, ani przyszłych wyników wyborów; podkreśla, że należy niezwłocznie przywrócić poprzednią komisję wyborczą Mjanmy/Birmy;
7. wzywa armię i legalnie wybrany rząd Mjanmy/Birmy z prezydentem Winem Myintem na czele do zainicjowania wolnego i sprawiedliwego procesu opracowania i wdrożenia nowej konstytucji przy udziale ludności tego kraju w celu stworzenia prawdziwej demokracji i państwa, które dąży do dobrobytu i pomyślności całej ludności Mjanmy/Birmy, a w szczególności gwarantuje uznanie i reprezentację wszystkich grup etnicznych w kraju, w tym Rohingiów, oraz zapewnia wszystkim bezpieczeństwo, wolność, harmonię i pokój;
8. zdecydowanie krytykuje ograniczanie praw obywatelskich i praw człowieka, a także ograniczanie wolności wypowiedzi i zgromadzeń, w związku z czym w ostrych słowach potępia zawężanie wolności mediów przez blokowanie internetu oraz ograniczanie i blokowanie takich platform mediów społecznościowych jak Facebook i Twitter;
9. podkreśla, że blokowanie usług telekomunikacyjnych stanowi dodatkowe zagrożenie dla ludności, oprócz trwającej pandemii COVID-19, podobnie jak trwający konflikt wewnętrzny z udziałem ugrupowań zbrojnych, który naraża ludność cywilną na ryzyko w wielu częściach kraju; podkreśla w związku z tym, że pełne usługi telefoniczne i internetowe muszą zostać wznowione niezwłocznie;
10. zwraca uwagę na oświadczenie wiceprzewodniczącego/wysokiego przedstawiciela, w którym stwierdził, że Unia Europejska oczekuje, iż przez cały czas będzie zapewnione bezpieczeństwo obywateli zarówno Mjanmy/Birmy, jak i jej państw członkowskich, oraz że UE rozważy wszystkie dostępne jej możliwości w celu zapewnienia zwycięstwa demokracji;
11. oddaje honory ludności Mjanmy/Birmy, która przetrwała dziesięciolecia rządów wojskowych i mimo że korzystała jedynie z ograniczonych swobód demokratycznych, wciąż dąży do demokratycznej Mjanmy/Birmy, oraz pochwała imponującą frekwencję w wyborach z 2020 r. wynoszącą około 70 %, będącą wyraźnym przejawem chęci jej obywateli do uczestnictwa w demokratycznym rządzeniu krajem;
12. potwierdza zdecydowane poparcie dla społeczeństwa obywatelskiego i obrońców demokracji w Mjanmie/Birmie oraz wzywa UE i jej instytucje, aby nadal działały na rzecz rozwoju społeczeństwa obywatelskiego pomimo obecnych i mogących nadal występować ograniczeń nałożonych przez obecny rząd wojskowy;
13. potwierdza swoje podstawowe przekonanie, że demokracja, praworządność i poszanowanie praw człowieka mają zasadnicze znaczenie dla osiągnięcia trwałego i prawdziwie sprzyjającego włączeniu społecznemu wzrostu gospodarczego i dobrobytu;
14. ponownie stwierdza, że Aung San Suu Kyi, choć odpowiednio nie potępiła łamania w Mjanmie/Birmie praw człowieka mniejszości, nadal jest symbolem ludności Mjanmy/Birmy, jeśli chodzi o demokratyczne aspiracje i ambicje kształtowania bardziej sprawiedliwej i demokratycznej przyszłości;
15. wyraża zaniepokojenie coraz większą ilością sfałszowanych i zmanipulowanych informacji rozpowszechnianych przez Tatmadaw w Mjanmie/Birmie i uznaje fakt, że takich fałszywych informacji jest w Mjanmie/Birmie coraz więcej za niepokojącą tendencję;

Czwartek, 11 lutego 2021 r.

16. przypomina, że Mjanma/Birma musi wypełniać obowiązki i zobowiązania dotyczące zasad demokratycznych i praw człowieka, które stanowią zasadniczy element systemu „wszystko oprócz broni”; wzywa Komisję do wszczęcia dochodzenia na mocy art. 19 ust. 1 lit. a) rozporządzenia w sprawie GSP w celu zawieszenia w określonych sektorach preferencji handlowych, z których korzysta Mjanma/Birma, zwłaszcza przedsiębiorstwa należące do członków armii, oraz do należytego informowania Parlamentu; wzywa UE i jej państwa członkowskie do zwiększenia presji na Tatmadaw i podjęcia wszelkich środków, którymi dysponują, aby zapewnić powrót do władzy organów wybranych w wyborach; wzywa Komisję, aby bez wykluczania jakichkolwiek możliwych środków, w tym przygotowania sankcji wobec osób odpowiedzialnych za zamach stanu, opracowała stopniowe środki karne w celu odpowiedniego reagowania na obecne i ewentualne dalsze naruszenia, pamiętając przy tym o pozytywnym wpływie wcześniej przyznanych preferencji handlowych na społeczeństwo obywatelskie i gospodarkę cywilną;

17. wzywa Komisję do niezwłocznego wydania zaleceń dla przedsiębiorstw z siedzibą w UE, aby uwrażliwić je na prawa człowieka, ryzyko utraty reputacji i ryzyko prawne związane z prowadzeniem interesów z wojskowymi z Mjanmy/Birmy; zdecydowanie wzywa przedsiębiorstwa z siedzibą w UE, aby zachowały należytą staranność w zakresie praw człowieka i zadbały o to, żeby nie mieć żadnych powiązań z siłami bezpieczeństwa Mjanmy/Birmy, ich poszczególnymi członkami lub podmiotami będącymi ich własnością lub przez nie kontrolowanymi, oraz upewniły się, że nie przyczyniają się one, bezpośrednio lub pośrednio, do tłumienia przez wojsko demokracji i praw człowieka; wzywa przedsiębiorstwa z siedzibą w UE, w tym spółki dominujące i zależne, do pilnej ponownej oceny powiązań biznesowych w Mjanmie/Birmie i do zawieszenia wszelkich stosunków z przedsiębiorstwami powiązanymi z wojskiem; zwraca uwagę na obecnie opracowywane przepisy dotyczące należytej staranności przedsiębiorstw, które nałożą obowiązek należytej staranności w zakresie praw człowieka na unijne przedsiębiorstwa i przedsiębiorstwa działające na jednolitym rynku, co zagwarantuje, że przedsiębiorstwa, które przyczyniają się do naruszeń praw człowieka i międzynarodowego prawa humanitarnego w Mjanmie/Birmie lub są w nie zamieszane, zostaną pociągnięte do odpowiedzialności zgodnie z prawem krajowym;

18. wzywa instytucje UE i inne międzynarodowe organizacje finansowe, aby uważnie przyglądały się działalności finansowej Tatmadawu i jego członków oraz zbadały, jakiego rodzaju właściwe środki można by podjąć w przypadku, gdyby sytuacja w Mjanmie/Birmie nie poprawiła się, a wręcz jeszcze bardziej pogorszyła;

19. wzywa UE i państwa członkowskie do wspierania międzynarodowej koordynacji, aby zapobiegać nielegalnemu eksportowi z Mjanmy/Birmy wszelkich niedozwolonych towarów, z którego korzyści gospodarcze czerpie zwłaszcza wojsko, oraz do położenia kresu produkcji nielegalnych towarów, szczególnie eksploatacji zasobów naturalnych, takich jak nielegalnie pozyskiwane drewno;

20. apeluje do Rady o dokonanie przeglądu i ewentualnej zmiany unijnego embarga na broń nałożonego na Mjanmę/Birmę, aby zapewnić objęcie nim urządzeń do inwigilacji i produktów podwójnego zastosowania, które mogą być wykorzystywane przez wojsko do ataków na prawa i dysydentów;

21. wzywa UE do kontynuowania programów, które pomagają obywatelom tego kraju, oraz do zwiększenia wsparcia tam, gdzie jest to konieczne z uwagi na obecny kryzys, w tym w zakresie pomocy humanitarnej i inicjatyw na rzecz wspierania demokracji; pochwała podjętą 1 lipca 2020 r. decyzję Austrii, Finlandii, Francji, Niemiec, Niderlandów i Polski o zawieszeniu spłaty zadłużenia Mjanmy/Birmy w wysokości 98 mln USD w celu wsparcia tego kraju w radzeniu sobie z poważnymi skutkami pandemii COVID-19; wzywa państwa członkowskie do dopilnowania, aby pomoc rozwojowa nie była przekazywana kanałami rządowymi Mjanmy/Birmy, które znajdują się obecnie w rękach Tatmadawu;

22. uważa, że ASEAN może w razie potrzeby służyć jako kanał pomocy dla Mjanmy/Birmy ze strony społeczności międzynarodowej, tak jak to miało miejsce w 2008 r., gdy Mjanmę/Birmę spustoszył cyklon Nargis; ponadto zachęca ASEAN do odegrania aktywnej roli mediatora w obecnym kryzysie w Mjanmie/Birmie; uważa, że misje obserwacji wyborów mogą być dla ASEAN-u skutecznym narzędziem wspierającym umacnianie demokracji w jego państwach członkowskich, ponieważ misje te nadają procesowi wyborczemu dodatkowy stopień legitymizacji;

23. wzywa wiceprzewodniczącego/wysokiego przedstawiciela do nawiązania bliskich kontaktów z partnerami o podobnych poglądach, takimi jak Stany Zjednoczone, Zjednoczone Królestwo, Japonia, Indie, Australia, Kanada, a zwłaszcza członkowie ASEAN, oraz do ścisłej współpracy z nimi nad ujednoczeniem stanowisk i inicjatyw, aby jak najszybciej przywrócić rządy cywilne w Mjanmie/Birmie;

24. apeluje o umożliwienie natychmiastowego i swobodnego dostępu do całego terytorium Mjanmy/Birmy międzynarodowym obserwatorom humanitarnym, w tym Specjalnemu Przedstawicielowi UE ds. Praw Człowieka, specjalnemu sprawozdawcy ONZ ds. sytuacji w zakresie praw człowieka w Mjanmie/Birmie oraz przedstawicielom specjalnych procedur Rady Praw Człowieka; z zadowoleniem przyjmuje ścisłą współpracę między UE a ONZ i innymi organizacjami międzynarodowymi w sprawie Mjanmy/Birmy;

Czwartek, 11 lutego 2021 r.

25. z zadowoleniem przyjmuje oświadczenie Rady Bezpieczeństwa ONZ wzywające do natychmiastowego uwolnienia wszystkich zatrzymanych; wzywa Radę Bezpieczeństwa ONZ, aby możliwie jak najszybciej przyjęła rezolucję potępiającą przeprowadzony przez Tatmadaw zamach stanu i przewidującą jasne, wiążące i możliwe do wyegzekwowania konsekwencje, jeżeli Tatmadaw nadal będzie naruszać procesy demokratyczne;
26. wzywa UE i jej państwa członkowskie, aby poparły przyjęcie rezolucji w sprawie Mjanmy/Birmy na następnej sesji Rady Praw Człowieka ONZ;
27. apeluje ponadto do Chin i Rosji, aby aktywnie angażowały się w dyplomację międzynarodową i wywiązywały się z obowiązków spoczywających na stałych członkach Rady Bezpieczeństwa ONZ, oraz oczekuje, że odegrają konstruktywną rolę podczas kontroli sytuacji w Mjanmie/Birmie;
28. wyraża uznanie dla sekretarza generalnego ONZ António Guterresa za zdecydowane słowa o działaniach armii Mjanmy/Birmy oraz z zadowoleniem przyjmuje oświadczenie przewodniczącego ASEAN w sprawie wydarzeń w Republice Związku Mjanmy, w którym podkreślono znaczenie, jakie ma przestrzeganie zasad demokracji, praworządności i dobrych rządów oraz poszanowanie i ochrona praw człowieka i podstawowych wolności;
29. przypomina o wieloetnicznym charakterze Mjanmy/Birmy i wzywa Tatmadaw do pełnego poszanowania niezbywalnych praw każdej z grup etnicznych, a także podkreśla, że Unia Europejska będzie nadal ściśle monitorować działania dowództwa wojskowego wobec mniejszości, w szczególności Rohingjów, którzy już w przeszłości doświadczyli ogromnego okrucieństwa; wyraża w związku z tym wdzięczność i szacunek dla rządu i mieszkańców Bangladeszu, którzy przyjęli i nadal goszczą około miliona uchodźców Rohingja z Mjanmy/Birmy; zdecydowanie podkreśla, że to Mjanma/Birma ostatecznie ponosi odpowiedzialność za tych uchodźców i musi zapewnić im bezpieczną, humanitarną i uporządkowaną repatriację i reintegrację w Mjanmie/Birmie; wzywa do zapewnienia pełnego i niezakłóconego dostępu pomocy humanitarnej do Mjanmy/Birmy;
30. ponownie zdecydowanie potępia wszystkie wcześniejsze i obecne przypadki łamania praw człowieka oraz systematyczne i powszechne ataki, w tym zabójstwa, nękanie, gwałty i niszczenie mienia, które – według dokumentów UNIFFM i Biura Wysokiego Komisarza ONZ ds. Praw Człowieka – mają znamiona ludobójstwa, zbrodni wojennych i zbrodni przeciwko ludzkości popełnianych przez siły zbrojne wobec ludności Rohingja; podkreśla, że Tatmadaw konsekwentnie łamie międzynarodowe przepisy dotyczące praw człowieka i międzynarodowe prawo humanitarne;
31. z zadowoleniem przyjmuje przywrócenie i przedłużenie przez Radę do Spraw Zagranicznych UE sankcji z 2018 r. wobec personelu wojskowego i funkcjonariuszy Tatmadawu, straży granicznej i policji odpowiedzialnych za poważne naruszenia praw człowieka wobec ludności Rohingja oraz oczekuje, że osoby te będą podlegały stałej kontroli w ramach systemu sankcji;
32. ponownie wyraża poparcie dla decyzji głównej prokurator MTK o wszczęciu wstępnego dochodzenia w sprawie zbrodni popełnionych przeciwko ludności Rohingja oraz dla wszelkich stosownych inicjatyw, które przyczyniają się do pociągnięcia do odpowiedzialności osób winnych aktów okrucieństwa, w tym generała Mina Aunga Hlainga i generała Soe Wena;
33. wzywa Radę do rozszerzenia zakresu stosowania obecnego systemu środków ograniczających w celu uwzględnienia przypadków naruszenia zasad demokracji oraz do objęcia ukierunkowanymi sankcjami całego przywództwa wojskowego Mjanmy/Birmy, w tym wszystkich osób uczestniczących w zamachu stanu oraz innych podmiotów prawnych, których bezpośrednimi właścicielami są osoby uczestniczące w zamachu;
34. z dużym zadowoleniem przyjmuje wiodącą rolę UE w powołaniu niezależnego mechanizmu śledczego ONZ ds. Mjanmy/Birmy, który ma gromadzić, konsolidować, przechowywać i analizować dowody w sprawie najpoważniejszych międzynarodowych zbrodni i naruszeń prawa popełnionych w Mjanmie/Birmie od 2011 r.; wzywa Mjanmę/Birmę do współpracy w międzynarodowych wysiłkach na rzecz rozliczenia sprawców, w tym poprzez umożliwienie wreszcie wjazdu do kraju przedstawicielom niezależnego mechanizmu śledczego ONZ ds. Mjanmy/Birmy; wzywa UE, jej państwa członkowskie i społeczność międzynarodową do zagwarantowania niezależnemu mechanizmowi śledczemu ONZ ds. Mjanmy/Birmy wsparcia, również finansowego, niezbędnego do wykonywaniu mandatu;
35. wzywa wiceprzewodniczącego/wysokiego przedstawiciela i państwa członkowskie do uważnego śledzenia sytuacji w Mjanmie/Birmie oraz apeluje do wiceprzewodniczącego/wysokiego przedstawiciela, aby regularnie składał sprawozdania Komisji Spraw Zagranicznych Parlamentu, co zapewni odpowiedni dialog parlamentarny na temat tej ważnej i niepokojącej sytuacji;
36. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji prawowitemu prezydentowi i rządowi Mjanmy/Birmy, wiceprzewodniczącemu Komisji / wysokiemu przedstawicielowi Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, Komisji, Specjalnemu Przedstawicielowi UE ds. Praw Człowieka, rządów i parlamentom państw członkowskich UE, rządów i parlamentom Stanów Zjednoczonych, Zjednoczonego Królestwa, Japonii, Indii, Australii, Kanady i państw członkowskich ASEAN, sekretarzowi generalnemu ASEAN, Komisji Międzyrządowej ASEAN ds. Praw Człowieka, specjalnemu sprawozdawcy ONZ ds. sytuacji w zakresie praw człowieka w Mjanmie/Birmie, Wysokiemu Komisarzowi Narodów Zjednoczonych ds. Uchodźców oraz Radzie Praw Człowieka ONZ, Pyidaungsu Hluttaw (Birmańskie Zgromadzenie Związku Mjanmy), prezydentowi, radcy stanu i wojskowym Mjanmy/Birmy.